

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team:

Onderwerp:

Uitgangspuntennotitie 'Deventer, een veilige haven'

Notagegevens

Bestuursorgaan : B-en-W 28-01-2025

Notanummer : 2025-5

Datum : 28-01-2025

Programma : 08 - Meedoen

Portefeuillehouder : Wethouder De Geest,

Bijlage(n) : Presentatie uitgangspunten
college_20250121_def.pptx,Uitgangspuntennotitie Deventer, een veilige
haven.docx

Parafering

13-01-2025: Programmamanager Meedoen (Welzijn, Zorg en Sport)15-01-2025:
Wethouder

Agendering

* 15-01-2025: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

* 16-01-2025: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

Definitieve akkoord

28-01-2025

B & W d.d.: 28-01-2025

Besluit

1. De raad voor te stellen om de uitgangspuntennotitie vast te stellen waarmee richting wordt gegeven aan de uiteindelijke visie voor vluchtelingen opvang en huisvesting
2. Het raadsvoorstel en ontwerp raadsbesluit vast te stellen
3. De stukken aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Via raadsmededelingen (2024-549 en 2024-449) is de raad geïnformeerd over de ontwikkeling, het proces en de planning om te komen tot een visie op vluchtelingen opvang en huisvesting. De eerste stap wordt nu gezet met het ter vaststelling aanbieden van deze uitgangspuntennotitie. Hiermee kan de raad richting geven aan de uiteindelijke visie, die we voor de zomer 2025 ter vaststelling aanbieden aan de raad.

Deventer is een gastvrije Hanzestad en we vinden het belangrijk om op humane wijze vluchtelingen op te vangen en te huisvesten. We willen een veilige haven bieden voor mensen die vluchten voor geweld, vervolging en oorlog. Ongeacht de landelijke ontwikkelingen en bezuinigingen blijft lokaal de noodzaak voor opvang en inburgering bestaan. De wijze waarop we besluiten nemen over kwesties met een grote maatschappelijke impact, zoals opvanglocaties, is vaak ad-hoc. We willen dit graag veranderen door krachten te bundelen en meer gericht en in samenhang te werk te gaan.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Met dit raadsvoorstel bieden we de raad de mogelijkheid om de uitgangspunten vast te stellen waarmee richting wordt gegeven aan de Visie 'Deventer, een veilige haven'. De visie is een integraal beleidskader voor vluchtelingen opvang en huisvesting, waarmee we belangrijke beslissingen beter kunnen afwegen in samenhang met beleid en uitvoering. Dit beleidskader staat los van de feitelijke opvang die we reeds bieden. Het gaat niet direct het opvangprobleem oplossen, maar kan helpen bij toekomstige vraagstukken.

Kader

- * Beleidskader Inburgering (2024)
- * Spreidingswet (2024)
- * Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers (2024)
- * Richtlijn tijdelijke bescherming Oekraïne (2022)
- * Huisvestingswet 2014
- * Vreemdelingenwet 2000
- * Uitvoeringsprogramma Meedoen

Betrokken partijen en participatie

- Met de belangrijkste betrokken partijen zijn gesprekken gevoerd of nog ingepland (Vluchtelingenwerk, NIDOS, onderwijsinstellingen, woningcorporaties, KonnecteD, vrijwilligersorganisaties etc.)
- We baseren ons op beleidsinformatie vanuit onze eigen programma's (landelijk en lokaal/ regionaal), maar ook op de aanpak van andere gemeenten (Zwolle, Arnhem, Utrecht, Nijmegen)
- We voeren verschillende themasessies om inzicht te krijgen in onze werkwijze en het krachtenveld (netwerkanalyse en evaluatie van locatie 'Hanzeweg')
- In 2025 voeren we een bewonerspanel uit om een beeld te krijgen van de opvattingen en ervaringen van onze inwoners.
- We hebben de Adviesraad Sociaal Domein Deventer (ASDD) geïnformeerd over de voorgenomen visie en wij zullen hen om advies vragen wanneer de concept visie gereed is.
- We organiseren een plenaire bijeenkomst voor alle betrokken partijen om de concept visie met hen te bespreken.
- We hebben werkbezoeken gebracht aan o.a. het AZC Schalkhaar, 2 locaties voor de Oekraïne opvang, begeleidende organisaties en onderwijsinstellingen en gaan nog in gesprek met de doelgroep.

Toelichting op participatiebeleid

1. Welke ruimte is er voor invloed? - Bewoners worden geraadpleegd volgens de methode OpenStad (bewonerspanel) - De Adviesraad Sociaal Domein Deventer (ASDD) wordt gevraagd om advies op de concept visie. - Betrokken partijen in de uitvoering brengen hun ervaring en kennis in tijdens de gesprekken en kunnen advies geven over belangrijke aandachtspunten voor de visie. 2. Welke belangen hebben inwoners bij het project of de beleidsontwikkeling? - Bewoners hebben belang en kunnen invloed uitoefenen (via bewonerscommissies, individueel of via bezwaarprocedures) als het gaat om nieuwe ontwikkelingen/ locaties. 3. Hoeveel tijd, geld, capaciteit en expertise is beschikbaar? - Voor de visie is een jaar uitgetrokken, waarbij budget/ inzet is voor een projectmanager en een communicatie adviseur en voor het organiseren van bijeenkomsten en communicatiemiddelen.

Argumenten voor en tegen

Voor:

- Met het vaststellen van de uitgangspunten heeft de raad de mogelijkheid om te sturen op het beleidskader voor vluchtelingen opvang en huisvesting en is in de gelegenheid om accenten aan te brengen.
- De uitgangspunten en de visie kan de gemeente helpen in het richting geven bij lastige vraagstukken en positie in te nemen

Tegen:

- Er is nog zoveel onduidelijkheid en onzekerheid over de landelijke ontwikkelingen. Daar staat tegenover dat we nu al met de opgave te maken hebben en moeten voldoen aan de nu geldende wetgeving en taakstellingen/ inspanningsverplichtingen.

Financiële consequenties en dekking

Voor het opstellen van de visie is vanuit het programma Meedoen is een budget van 115.000 euro nodig voor de inzet van een projectmanager, communicatie adviseur, onderzoek expertise (K&V) en voor het organiseren van communicatiemomenten en bijeenkomsten. Over het jaar 2024 vallen er middelen vrij (resultaat Oekraïense opvanglocaties) naar de algemene middelen vanuit programma Meedoen. Voorstel is om 115.000 euro uit het resultaat beschikbaar te stellen na de vaststelling van de eindejaar prognose 2024 in maart 2025.

Openbaarmaking en communicatie

Het besluit en de uitgangspuntennotitie worden openbaar gemaakt.

Aanpak en uitvoering

- Nadat de uitgangspuntennotitie is vastgesteld gaat het project verder met het uitwerken van de visie.
- In Q1 2025 worden bewoners geraadpleegd via OpenStad en wordt er nog een plenaire bijeenkomst gepland.
- In Q2 2025 wordt de concept visie aan de ASDD aangeboden voor advies.
- Voor de zomer 2025 wordt de visie ter vaststelling aangeboden aan de raad.

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Uitgangspuntennotitie 'Deventer, een veilige haven'
Portefeuillehouder : Wethouder De Geest,
Voorstelnummer : 2025-5
Datum B en W besluit : 28-01-2025
Team : DEV-PRO-WG

Inleiding

Voor u ligt de uitgangspuntennotitie voor de visie op vluchtelingen opvang en huisvesting. Over de ontwikkeling van dit beleidskader en het proces bent u geïnformeerd via raadsmededelingen (2024-549 en 2024-449). U wordt gevraagd om de notitie vast te stellen waarmee de raad richting geeft aan de uiteindelijke visie.

Deventer vindt het belangrijk om op humane wijze vluchtelingen op te vangen en te huisvesten. We bieden bescherming en perspectief aan mensen die op de vlucht zijn voor oorlog, vervolging en geweld. We nemen hierin onze verantwoordelijkheid en hebben een zorgplicht. Bovendien voeren wij een wettelijke taak uit om mensen op te vangen. Dit is onder andere vastgelegd in de Spreidingswet, de Tijdelijke Wet Opvang voor ontheemde Oekraïners, de Huisvestingstaakstelling voor statushouders en de Wet Inburgering. Met een integraal beleidskader kunnen we beter en afgewogen besluiten nemen over toekomstige opgaven. Hieronder beschrijven we kort de ambitie en uitgangspunten, zoals ook verwoord in de bijgevoegde uitgangspuntennotitie.

Ambitie en uitgangspunten

Deventer is en blijft een gastvrije Hanzestad waar iedereen zich thuis voelt, mee kan doen en zichzelf kan zijn. Dit geldt ook voor vluchtelingen. Zoals in de inleiding verwoord, nemen we hierin onze verantwoordelijkheid en vinden we het belangrijk om op humane wijze vluchtelingen op te vangen en bescherming te bieden. Nieuwkomers zijn medebewoners die Deventer kunnen verrijken.

De gemeente Deventer wil een veilige haven zijn. We bieden bescherming en perspectief en zien vluchtelingen als kans en verrijking van onze samenleving, ongeacht de uitdagingen die er ook zijn. De Deventer traditie van 'noaberschap' is een 'verbindende kracht', die we behouden en versterken.

In het kader van deze visie zetten we in op voldoende en humane opvang, passende huisvesting en daarbij behorende voorzieningen. Zoals eerder beschreven zien wij het vraagstuk in samenhang met verschillende beleidsterreinen zoals inburgering, werk en inkomen, wonen, meedoen, onderwijs, economie, zorg en welzijn. In onze afwegingen voor (nieuwe) opvanglocaties, huisvesting en integratie houden wij rekening met draagkracht en draagvlak in wijken en dorpen, en weten we dat we soms lastige besluiten moeten nemen. Communicatie en verbinding maken (van 'onbekend maakt onbemind' naar 'bekend maakt bemind') spelen een cruciale rol. We streven ernaar om bewoners zo goed mogelijk te betrekken.

De uitgangspunten zijn onderverdeeld in 3 hoofdthema's:

1. Humane opvang: we voldoen op z'n minst aan de taakstelling voor statushouders, de spreidingswet voor asielzoekers en de inspanningsverplichting voor Oekraïense ontheemden en gaan ervan uit dat dit voorlopig nodig blijft. We zoeken naar structurele, toekomstbestendige opvanglocaties en houden rekening met draagvlak en draagkracht in wijken en dorpen.
2. Iedereen telt en doet mee: we investeren in een snelle start, ontmoeting en elkaar leren kennen en maatwerk, passend bij de talenten van nieuwkomers. Door vroeg te investeren in inburgering en deelnemen aan de samenleving, zetten we in op een goede toekomst voor nieuwkomers. We laten het

(arbeids)potentieel en talent ten goede komen aan de Deventer gemeenschap. 3. Het begint bij taal: door taal ontstaat verbindingen en kunnen mensen zich thuis en veilig voelen. Het zo snel mogelijk leren van de taal is het uitgangspunt. We zetten in op taalonderwijs en zorgen ervoor dat kinderen en ouders zo goed mogelijk worden begeleid als zij zich in Deventer hebben gevestigd. We bieden ruimte voor maatwerk, bijvoorbeeld als iemand al een baan heeft.

Raadsvoorstel

De uitgangspuntennotitie vast te stellen waarmee richting wordt gegeven aan de uiteindelijke visie voor vluchtelingen opvang en huisvesting

Kern raadsvoorstel

Deventer is een gastvrije Hanzestad en we vinden het belangrijk om op humane wijze vluchtelingen op te vangen en te huisvesten. We willen een veilige haven bieden voor mensen die vluchten voor geweld, vervolging en oorlog. Ongeacht de landelijke ontwikkelingen en bezuinigingen blijft lokaal de noodzaak voor opvang en inburgering bestaan. De wijze waarop we besluiten nemen over kwesties met een grote maatschappelijke impact, zoals opvanglocaties, is vaak ad-hoc. We willen dit graag veranderen door krachten te bundelen en meer gericht en in samenhang te werk te gaan. Daarvoor stellen we een beleidskader op, gebaseerd op de uitgangspuntennotitie die nu voorligt.

Beoogd resultaat

Met dit raadsvoorstel bieden we de raad de mogelijkheid om de uitgangspunten vast te stellen waarmee richting wordt gegeven aan de Visie 'Deventer, een veilige haven'. De visie is een integraal beleidskader voor vluchtelingen opvang en huisvesting, waarmee we belangrijke beslissingen beter kunnen afwegen in samenhang met beleid en uitvoering. Dit beleidskader staat los van de feitelijke opvang die we reeds bieden. Het gaat niet direct het opvangprobleem oplossen, maar kan helpen bij toekomstige vraagstukken.

Kader

- * Beleidskader Inburgering (2024)
- * Spreidingswet (2024)
- * Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers (2024)
- * Richtlijn tijdelijke bescherming Oekraïne (2022)
- * Huisvestingswet 2014
- * Vreemdelingenwet 2000

Argumenten ten behoeve van de raad

Voor:

- Met het vaststellen van de uitgangspunten heeft de raad de mogelijkheid om te sturen op het beleidskader voor vluchtelingen opvang en huisvesting en in de gelegenheid om accenten aan te brengen.
- De uitgangspunten en de visie kan de gemeente helpen in het richting geven bij lastige vraagstukken en positie in te nemen

Tegen:

- Er is nog zoveel onduidelijkheid en onzekerheid over de landelijke ontwikkelingen. Daar staat tegenover dat we nu al met de opgave te maken hebben en moeten voldoen aan de nu geldende wetgeving en taakstellingen/

inspanningsverplichtingen.

Betrokken partijen en participatie

- Met de belangrijkste betrokken partijen in de uitvoering zijn gesprekken gevoerd of nog ingepland (Vluchtelingenwerk, NIDOS, onderwijsinstellingen, woningcorporaties, KonnecteD, vrijwilligersorganisaties etc.)
- We baseren ons op beleidsinformatie vanuit onze eigen programma's (landelijk en lokaal/ regionaal), maar ook op de aanpak van andere gemeenten (Zwolle, Arnhem, Utrecht, Nijmegen)
- We voeren verschillende themasessies om inzicht te krijgen in onze werkwijze en het krachtenveld (netwerkanalyse en evaluatie van locatie 'Hanzeweg').
- In 2025 voeren we een bewonerspanel uit om een beeld te krijgen van de opvattingen en ervaringen van onze inwoners.
- We hebben de Adviesraad Sociaal Domein Deventer (ASDD) geïnformeerd over de voorgenomen visie en wij zullen hen om advies vragen wanneer de concept visie gereed is.
- We organiseren een plenaire bijeenkomst voor alle betrokken partijen om de concept visie met hen te bespreken.
- We hebben werkbezoeken gebracht aan o.a. het AZC Schalkhaar, 2 locaties voor de Oekraïne opvang en onderwijsinstellingen en hebben gesprekken gevoerd met de doelgroep.

Financiële consequenties

Voor het opstellen van de visie is vanuit het programma Meedoen is een budget van 115.000 euro nodig voor de inzet van een projectmanager, communicatie adviseur, onderzoek expertise (K&V) en voor het organiseren van communicatiemomenten en bijeenkomsten. Over het jaar 2024 vallen er middelen vrij (resultaat Oekraïense opvanglocaties) naar de algemene middelen vanuit programma Meedoen. Voorstel is om 115.000 euro uit het resultaat beschikbaar te stellen na de vaststelling van de eindejaar prognose 2024 in maart 2025.

Betrokkenheid raad

Via raadsmededelingen (2024-549 en 2024-449) is de raad geïnformeerd over de ontwikkeling, het proces en planning om te komen tot een beleidskader voor vluchtelingen opvang en huisvesting. De eerste stap wordt nu gezet met het ter vaststelling aanbieden van deze uitgangspuntennotitie. Hiermee kan de raad richting geven aan de uiteindelijke visie, die we voor de zomer 2025 ter vaststelling aanbieden aan de raad.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

J.P. Wassens

R.C. König

RAADSBESLUIT

Onderwerp : Uitgangspuntennotitie 'Deventer, een veilige haven'
Voorstelnummer : 2025-5
Raadstafel d.d. :
Raadsvergadering :

De raad van de gemeente Deventer,
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 28-01-2025, nummer 2025-5

BESLUIT

De uitgangspuntennotitie vast te stellen waarmee richting wordt gegeven aan de uiteindelijke visie voor vluchtelingen opvang en huisvesting

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van
De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. Kerver

R.C. König

Uitgangspuntennotitie ‘Deventer, een veilige haven’ – uitgangspunten voor de visie op vluchtelingen opvang en huisvesting

1. Inleiding

Waarom een visie?

Deventer vindt het belangrijk om op humane wijze vluchtelingen op te vangen en te huisvesten. We bieden bescherming en perspectief aan mensen die op de vlucht zijn voor oorlog, vervolging en geweld. We nemen hierin onze verantwoordelijkheid en hebben een zorgplicht. Bovendien voeren wij een wettelijke taak uit om mensen op te vangen. Dit is onder andere vastgelegd in de Spreidingswet, de Tijdelijke Wet Opvang voor ontheemde Oekraïners, de Huisvestingstaakstelling voor statushouders en de Wet Inburgering. Met een integraal beleidskader kunnen we beter en afgewogen besluiten nemen over toekomstige opgaven.

Van oudsher is Deventer een gastvrije Hanzestad voor alle nieuwkomers. Ongeacht de landelijke ontwikkelingen blijft lokaal de noodzaak voor asiel, huisvesting en integratie bestaan. Juist nu, in deze tijd van onzekerheid en bezuinigingen vinden wij het belangrijk om onze lokale ambities en uitgangspunten vast te leggen. Ook als de verantwoordelijkheid ergens anders ligt, komen opvang en integratie van nieuwkomers vaak bij de gemeenten en regio terecht.

De wijze waarop we (lokaal of regionaal) besluiten nemen over deze vraagstukken, bijvoorbeeld over nieuwe opvanglocaties, is vaak op projectbasis of vanuit een crisissituatie. We willen dit veranderen door krachten te bundelen en meer gericht en in samenhang te werk te gaan. We doen al veel, maar we willen de opgave structureler oppakken en vastleggen in een beleidskader.

Een integrale visie op vluchtelingen opvang en huisvesting, in samenhang met verschillende beleidsdomeinen. Dit helpt de gemeente Deventer om keuzes beter af te wegen, nu en in de toekomst en ongeacht de landelijke koers. In de mondiale context zijn en blijven mensen op de vlucht. We verwachten helaas niet dat dit in de toekomst anders wordt.

We realiseren ons ook dat (landelijk) budget minder wordt en we verwachten meer bezuinigingen en versoering. Dit maakt de noodzaak om hierin keuzes te maken des te groter.

Over wie gaat het?

Voor dit beleidskader hebben we vluchtelingen breed gedefinieerd¹: mensen die hun land ontvluchten vanwege oorlog, geweld of vervolging en op verschillende gronden om bescherming vragen.

Het gaat daarbij om de volgende aandachtsgroepen:

- Asielzoekers: immigranten buiten de EU die op de vlucht zijn en asiel hebben aangevraagd.
- Statushouders: asielzoekers die een verblijfsstatus hebben gekregen.
- Oekraïense ontheemden die o.b.v. de Richtlijn Tijdelijke bescherming recht hebben op opvang.
- Nareizigers (incl. gezinshereniging): gezinsleden van asielzoekers die zich later in Nederland vestigen.
- Mensen zonder documenten: asielzoekers die geen verblijfsvergunning (meer) hebben.
- Alleenstaande minderjarige vreemdelingen: asielzoekers/ statushouders die jonger zijn dan 18 jaar en zonder begeleiding zijn gevlucht (zonder ouder of voogd).

In de bijlage geven we een overzicht van de huisvesting en opvangcapaciteit van statushouders, asielzoekers en Oekraïense ontheemden.

¹ Volgens het Vluchtelingenverdrag (1951) is een vluchteling iemand die zijn of haar land van herkomst ontvlucht vanwege gegronde vrees voor vervolging. Een asielzoeker vraagt bescherming aan in een ander land. Het land waar asiel is aangevraagd, onderzoekt of de asielzoeker inderdaad bescherming nodig heeft.

Hoe komen we tot een visie?

Om tot een visie te komen is dit traject projectmatig aangepakt. Over de aanpak en fasering is de raad eerder geïnformeerd (raadsmededeling 2024-549). We hebben enige uitloop ten opzichte van de oorspronkelijke planning:

- Fase 1 Een helder kader: uitgangspuntennotitie Vluchtelingen Opvang en Huisvesting juni – februari 2025 (inclusief raadsbesluit over de uitgangspuntennotitie)
- Fase 2 Visie op Vluchtelingen Opvang en Huisvesting; een beleidsdocument waarin we de uitgangspunten hebben uitgewerkt. maart – juli 2025 (raadsbesluit voor of na de zomer)
- Fase 3 Uitvoeringsprogramma Vluchtelingen Opvang en Huisvesting augustus – december 2025 (inclusief collegebesluit)

Voor de totstandkoming van de uitgangspunten voeren we vele gesprekken met betrokken collega's en externe partijen. Daarnaast organiseren we themasessies, sluiten we aan bij overlegorganen (zoals de Adviesraad voor het Sociaal Domein Deventer en de werkgroep Wonen) en voeren we gesprekken met andere gemeenten (gemeente Zwolle, Arnhem, Utrecht en Nijmegen). Er zijn zoveel organisaties betrokken bij de uitvoering, dat we meer gesprekken hebben gevoerd dan wij hadden ingeschat. Daarom zijn we ook iets later met deze notitie. Een aantal gesprekken en het bewonerspanel zijn nog ingepland. De Adviesraad heeft aangegeven graag advies te willen geven en we organiseren nog een plenaire bijeenkomst. De totaalopbrengst verwerken we in de visie.

Wanneer de raad deze uitgangspuntennotitie heeft vastgesteld, volgt de uitwerking naar de visie die wij voor de zomer aan de raad aanbieden. Na vaststelling van de visie schrijven we het uitvoeringsprogramma, waarin we ook onze werkprocessen en samenwerkingsverbanden onder de loep nemen en beter stroomlijnen waar en wanneer dat nodig is. Uiteraard nemen we hierin mee wat we nu al doen.

Waarom een integrale blik?

Vanuit het coalitieakkoord is de algemene ambitie voor de Deventer samenleving als volgt verwoord: *“Wie je ook bent, waar je ook vandaan komt: in Deventer tel je mee en doe je mee. Waar inwoners onvoldoende in staat zijn om deel te nemen, bijvoorbeeld omdat ze geen werk, netwerk of te weinig of geen inkomen hebben, ondersteunen we ze.”*

Daarbij is het nieuwe ‘Verbindend kader sociaal domein’ van belang. In de visie richten we ons op alle leefgebieden en op al onze inwoners op basis van 3 speerpunten:

1. Bieden van bestaanszekerheid
2. Vergroten van kanselijkheid
3. Bevorderen van gezond en veilig samenleven

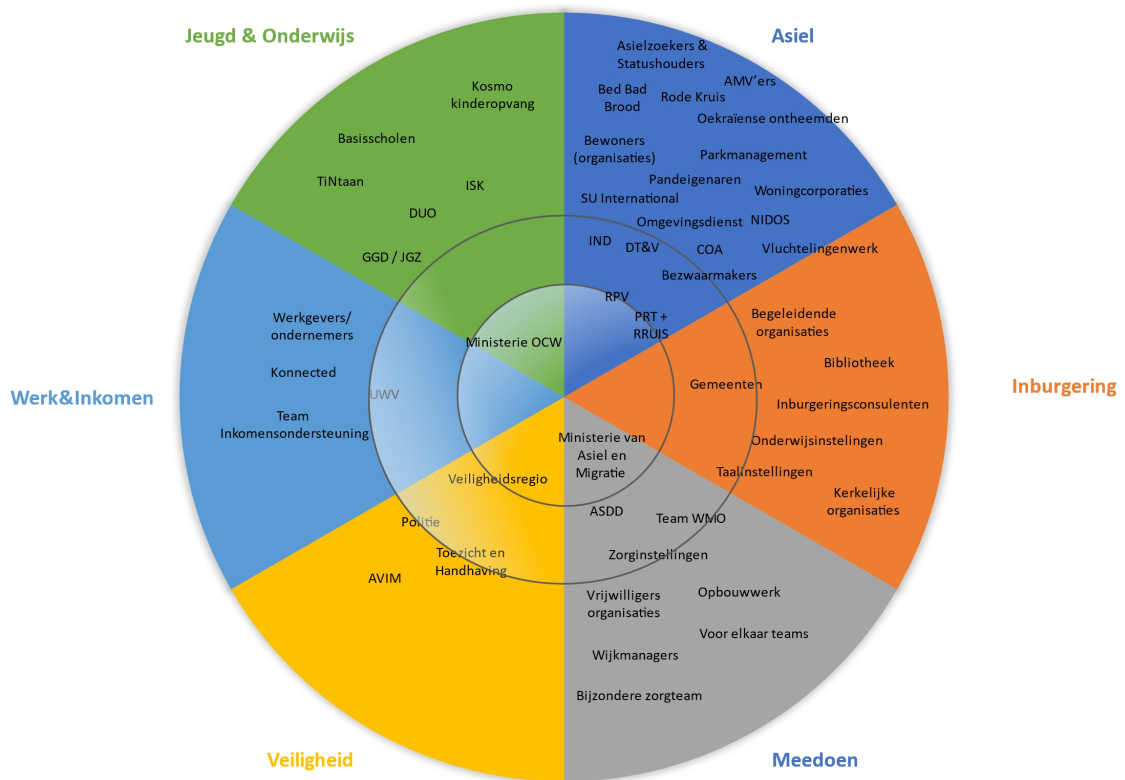
We denken dat we kansen creëren door te kijken naar alle leefgebieden (wonen, werk en inkomen, zorg en welzijn, economie, onderwijs en integratie).

Met wie werken we samen?

Uit de gesprekken en bijeenkomsten is nog eens duidelijk naar voren gekomen dat er veel partijen in de uitvoering werken en heel veel mensen betrokken zijn en zich met hart en ziel inzetten voor vluchtelingen. Dit leidt ook tot het vraagstuk of we de samenwerking kunnen versterken en hoe we hierin organisaties en mensen zo optimaal mogelijk kunnen inzetten en met elkaar verbinden.

We gaan kijken hoe we in de uitvoering onze organisatie en processen nog beter kunnen stroomlijnen om snel te kunnen schakelen en hoe we de samenwerking met onze partners kunnen versterken.

In onderstaand plaatje wordt het netwerk (relevante partijen en belanghebbenden) verbeeld met wie wij samenwerken of die invloed hebben op het beleid. Het plaatje maakt ook inzichtelijk dat er veel verschillende beleidsdomeinen en uitvoerende organisaties betrokken zijn. Het is een schematische weergave dat illustreert welke partijen betrokken zijn, geen uitputtende lijst van alle organisaties.

2. Ambitie en uitgangspunten

Wat is onze ambitie?

Deventer is en blijft een gastvrije Hanzestad waar iedereen zich thuis voelt, mee kan doen en zichzelf kan zijn. Dit geldt ook voor vluchtelingen. Zoals in de inleiding verwoord, nemen we hierin onze verantwoordelijkheid en vinden we het belangrijk om op humane wijze vluchtelingen op te vangen en bescherming te bieden. Nieuwkomers zijn medebewoners die Deventer kunnen verrijken.

De gemeente Deventer wil een veilige haven zijn. We bieden bescherming en perspectief en zien vluchtelingen als kans en verrijking van onze samenleving, ongeacht de uitdagingen die er ook zijn. De Deventer traditie van 'noaberschap' is een 'verbindende kracht', die we behouden en versterken.

In het kader van deze visie zetten we in op voldoende en humane opvang, passende huisvesting en daarbij behorende voorzieningen. Zoals eerder beschreven zien wij het vraagstuk in samenhang met verschillende beleidsterreinen zoals inburgering, werk en inkomen, wonen, meedoen, onderwijs, economie, zorg en welzijn.

In onze afwegingen voor (nieuwe) opvanglocaties, huisvesting en integratie houden wij rekening met draagkracht en draagvlak in wijken en dorpen, en weten we dat we soms lastige besluiten moeten nemen. Communicatie en verbinding maken (van 'onbekend maakt onbemind' naar 'bekend maakt bemind') spelen een cruciale rol. We streven ernaar om bewoners zo goed mogelijk te betrekken.

Landelijk en regionaal ondersteunen wij de oproep tot een evenredig verdeelde en humane opvang. Menswaardigheid, solidariteit en gelijkwaardigheid staan centraal.

Wat zijn onze uitgangspunten?

Voorop staat dat wij een gastvrije stad willen zijn waar iedereen zich thuis voelt en mee kan doen.

Onze visie baseren we op de volgende uitgangspunten, onderverdeeld in 3 hoofdthema's:

1. Humane opvang
2. Iedereen telt en doet mee
3. Het begint bij taal

1. Humane opvang

- We zorgen voor humane opvang zonder stringente vrijheidsbeperkingen en voldoen op z'n minst aan de taakstelling en inspanningsverplichting.
- We hebben prestatieafspraken met de woningcorporaties over de taakstelling voor statushouders en spannen ons er samen voor in om creatieve oplossingen te vinden.
- We blijven voldoen aan de spreidingswet voor asielzoekers en de inspanningsverplichting voor Oekraïense ontheemden. Wij gaan ervan uit dat deze opvang voorlopig nodig blijft.
- We houden de Bed Bad Brood voorziening in stand zolang daar vraag naar blijft.
- We geven de voorkeur aan structurele/ toekomstbestendige opvanglocaties die ook ingezet kunnen worden voor andere aandachtsgroepen (bijv. arbeidsmigranten).
- We zijn flexibel en beschikbaar als tijdelijke crisisnoodopvang nodig is.
- Bij de opgave van (nood)opvang en huisvesting houden we rekening met draagvlak en draagkracht en proberen we bewoners zo goed mogelijk te informeren en betrekken.

2. Iedereen telt en doet mee

- We investeren in een snelle start, welkom en ontvangst, ontmoeting en elkaar leren kennen en maatwerk, passend bij de talenten van nieuwkomers.
- Elke nieuwkomer start zo snel mogelijk aan een activiteit gericht op deelname aan de samenleving.
- Door te investeren in inburgering, vooral in een vroege start, zetten we in op een goede toekomst voor nieuwkomers in Deventer.
- We kunnen het (arbeids)potentieel en talent dat naar onze stad komt meer ten goede laten komen aan de Deventer gemeenschap.
- We passen maatwerk toe bij jonge statushouders (12-23 jaar) en zorgen voor de juiste begeleiding, bijv. bij (het vinden van) passende huisvesting, onderwijs en werk.

3. Het begint bij taal

- Door taal ontstaat verbinding en kunnen mensen zich meer thuis en veilig voelen.
- Het leren van de Nederlandse taal op het hoogst haalbaar niveau is het uitgangspunt, maar ook hierbij moet ruimte zijn voor maatwerk, bijv. als iemand al een baan heeft.
- We blijven investeren in taalonderwijs, ook voor jonge asielzoekers (2-4 jaar).
- We zetten in op een doorgaande lijn van taalonderwijs naar regulier onderwijs en zorgen ervoor dat het regulier onderwijs in staat is om deze kinderen te ondersteunen.
- We zetten in op hulp en taalbegeleiding aan ouders (statushouders) als zij zich hebben gevestigd in de wijk.

Bijlage: overzicht huisvesting en opvang(capaciteit), gemeente Deventer (stand 31-12-2024)

Taakstelling huisvesting statushouders²

Jaar	Aantal (excl. AMV-ers)	Behaald (absoluut)	Aantal AMV-ers	Behaald AMV-ers	Opmerkingen
2018	138	117			achterstand 21
2019	68	89			incl. achterstand 2018
2020	68	56			achterstand 12
2021	141	82			achterstand 59
2022	136	213			incl. achterstand 2020/2021
2023	223	233			incl. tussenvoorziening (72 pl.) vanaf 01-05-2023, 13 teveel gehuisvest waardoor dit afgaat van de taakstelling 1e helft 2024 (108-13=95)
2024	193	74	23	18	achterstand 119 mede i.v.m. uitstroom tussenvoorziening
2025	102 + 119 = 221 (1 ^e helft)				stand 31-12-2024, wettelijke taakstelling = 102 (1 ^e helft) + 119 (achterstand) = 221, einde tussenvoorziening vanaf 01-05-2025

In 2023 heeft de gemeente een tussenvoorziening voor statushouders gerealiseerd in verband met de landelijke druk op de asielketen en de verwachting van een groot aantal flexwoningen o.b.v. een Rijksregeling. Over de tussenvoorziening (72 plekken) zijn afspraken gemaakt met het COA en Rentree (verhuur en beheer). Per 1 mei 2025 wordt de tussenvoorziening stopgezet. Een deel van de statushouders (20) zullen uitstromen naar de flexwoningen (Steenbrugge), de overige statushouders zullen een woning krijgen elders in Deventer. Los van de tussenvoorziening verblijven ongeveer 150 statushouders in het azc, waarvan 25 gekoppeld aan Deventer. Zij wachten nog op huisvesting.

Prestatieafpraak bijzondere toewijzing/ bemiddeling met woningcorporaties Deventer

De gemeente Deventer en de woningcorporaties hebben in de prestatieafspraken vastgelegd dat het streven is dat twee derde van de woningtoewijzingen in een jaar ten goede komt aan regulier woningzoekenden en tot één derde beschikbaar is voor bijzondere bemiddeling (statushouders, zorgdoelgroepen, urgenten, etc.). Het is daarbij goed om te vermelden dat het aandeel sterk samenhangt met het aantal woningen dat beschikbaar komt in een jaar (mutaties en nieuwbouw).

Het aandeel statushouders t.o.v. de totale toewijzing lag de afgelopen jaren tussen 3,1 (2019) en 15,6% (2024). Het lagere aandeel in 2023 is te verklaren door de tussenvoorziening, waarmee 72 plekken voor statushouders beschikbaar kwam. De toename vanaf 2023 is onder andere te verklaren vanwege een toename van alleenstaande statushouders. Voorheen waren er meer statushouders in gezinsverband, waardoor meer statushouders (gezinnen) in 1 woning konden worden geplaatst.

Opvangcapaciteit asielzoekerscentrum (azc) Schalkhaar

Sinds 1992 is het azc Schalkhaar in gebruik. Het azc is gevestigd aan de Frieswijkerweg net buiten Schalkhaar. Het azc heeft een opvangcapaciteit van 550. Naast 500 reguliere plekken heeft het azc een afdeling intensief begeleidende opvang (ibo) voor 50 bewoners die nog niet zelfstandig in een azc kunnen wonen. Conform een bestuursakkoord tussen COA en de gemeente Deventer uit 2020 is het azc tijdelijk uitgebreid met 100 bufferplekken. Het COA heeft aan het college verzocht om deze plekken permanent te maken. Gehoord hebbende de raad en bewoners heeft het college besloten om de bufferplekken niet te verlengen. Vanaf 1 juli 2025 worden de bufferplekken stopgezet.

² De cijfers zijn o.b.v. de registratie van COA; daar zit een vertraging in.

Inspanningsverplichting Oekraïense ontheemden

Sinds 2022 hebben we te maken met een instroom van Oekraïense ontheemden als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Ook hiervoor heeft het Rijk een inspanningsverplichting opgelegd aan gemeenten. Inmiddels hebben we 5 opvanglocaties gerealiseerd en voldoen we aan de verplichting.

Jaar	Aantal	Behaald (absoluut)	Behaald (percentage)	Bijzonderheden
2021				
2022	260	383		
2023	481	476		bijgesteld van 260 naar 481
2024 ³	586 (was 647)	580		incl. nieuwe locatie Hanzeweg (100 pl.)
2025	586			per 1-7-2025

³ De cijfers 2024 komen uit het dashboard K&V, d.d. 19-12-2024